

ҮЕҰ ҚАЛАЙ АШУҒА БОЛАДЫ?

Глоссарий

Қоғамдық бірлестік - бұл саяси партиялар, кәсіптік одақтар және азаматтардың заңдарға қайшы келмейтін ортақ мақсаттарға жету үшін ерікті негізде құрылған басқа да бірлестіктері. Қоғамдық бірлестіктер коммерциялық емес ұйымдар болып табылады.

Қоғамдық қор - коммерциялық емес қорлардың бір түрі, мүшелігі жоқ қоғамдық бірлестік болып табылады, оның мақсаты ерікті жарналар, заңмен тыйым салынбаған өзге де түсімдер негізінде мүлікті қалыптастыру және осы мүлікті қоғамдық пайдалы мақсаттарға пайдалану болып табылады.

Заңды тұлғалар бірлестігі (ЗТБ) – бұл заңды тұлғалардың қызметін үйлестіру, олардың ортақ, оның ішінде мүліктік мүдделерін білдіру және қорғау мақсатында ерікті (шарттық) негізде және мүшелік негізінде (қауымдастықтар мен одақтар нысанында) құрылған коммерциялық емес ұйымдар.

Нормативтік құқықтық акт (НҚА) – уәкілетті мемлекеттік органның құзыреті шегінде қабылданған, белгіленген нысандағы ресми құжат

Заңды тұлғаның нысандары

ҮЕҰ ашпас бұрын Болашақ ұйымның миссиясын, мақсаты мен міндеттерін нақты анықтау қажет, бұл ұйымдық-құқықтық нысанды білдіреді:

- Бірлестік (қоғамдық, діни);
- мекеме (жеке меншік);
- қайырымдылық немесе әлеуметтік қорлар (корпоративтік, Қоғамдық, жеке);
- жеке кәсіпкерлердің және (немесе) заңды тұлғалардың қауымдастық (одақ) нысанындағы бірлестігі;
- коммерциялық емес акционерлік қоғам және т. б.
- Коммерциялық емес ұйымның қатысушысы жеке және заңды тұлғалар бола алады. Болашақ ұйымның мақсаттары, құрылымы, жұмыс шарттары туралы ақпарат көзі құрылтай құжаттары болып табылады.

Жарғы

ҮЕҰ-ның негізгі құрылтай құжаты құрылтайшылар (қатысушылар, мүлік иелері) бекіткен жарғы болып табылады.

Оларға келесі ақпарат жатады:

- ✓ қызмет сипаты мен ұйымдық-құқықтық нысаны көрсетілген ұйымның атауы; заңды мекенжайы;
- ✓ іс-әрекеттің мәні мен мақсаттары, іс-әрекетті басқару тәртібі;
- ✓ мүшелерінің (қатысушылардың) құқықтары мен міндеттері; филиалдар мен өкілдіктер туралы мәліметтер; ҮЕҰ-ға қатысушыларды қабылдау шарттары мен шығу тәртібі;
- ✓ құрылтай құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі;
- ✓ жойылған жағдайда мүлікті қалыптастыру көздері және оны пайдалану тәртібі;
- ✓ ұйымға мүшелікке қабылдау және одан шығу шарттары мен тәртібі; ұйымды қайта ұйымдастыру және оның қызметін тоқтату шарттары көрсетілуге тиіс.
- ✓ Сонымен қатар, ҮЕҰ жарғысына ҚР заңнамасына қайшы келмейтін ережелер енгізілуі мүмкін, мысалы, кіру жарналарын төлеу шарттары, мүшелік санаттары немесе қосымша басқару органдарын (басқармалар, комитеттер, комиссиялар) енгізу.

Қажетті құжаттар

- Белгіленген нысандағы өтініш;
- Құрылтай құжаттары: Жарғы, құрылтай шарты;
- Коммерциялық емес ұйымды құру және сайланған органдардың құрамын көрсете отырып, оның құрылтай құжаттарын бекіту туралы шешім (хаттама);
- Мемлекеттік алымды төлеу туралы құжат (түбіртек);
- Қоғамдық бірлестіктің тұрған жерін растайтын құжат;
- Тегін, атын, әкесінің атын (бар болса), ЖСН, тұрғылықты жерін, үй және қызметтік телефондарын, жеке қолын көрсете отырып, қоғамдық бірлестіктің бастамашы-азаматтарының тізімі;
- ҮЕҰ атауында азаматтың атын, ҚР Зияткерлік меншікті қорғау туралы заңнамасымен қорғалған символиканы пайдалану кезінде, оларды пайдалану құқығын растайтын құжаттар.

Толтыру және тапсыру құжаттарының тізбесі ҚР Әділет министрінің 2020 жылғы 29 мамырдағы № 66 бұйрығымен бекітілген заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу саласында мемлекеттік қызметтер көрсету қағидаларында белгіленген. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылы 29 Мамырда № 20771 тіркелді.

Коммерциялық емес ұйымды тіркеу үшін мемлекеттік баж алынады және алымның мынадай тәртібі мен мөлшері көзделген:

- балалар және жастар қоғамдық бірлестіктері, Мүгедектердің қоғамдық бірлестіктері, олардың филиалдары мен өкілдіктері, республикалық және өңірлік ұлттық-мәдени қоғамдық бірлестіктердің филиалдары - 2 АЕК

- бюджет қаражатынан қаржыландырылатын мекемелер, қазыналық кәсіпорындар мен үй-жайлардың (пәтерлердің) меншік иелері мен көппәтерлі тұрғын үй мүлкінің меншік иелері бірлестіктерінің кооперативтері, олардың филиалдары мен өкілдіктері - 1 АЕК

- заңды тұлғалар (ҮЕҰ қоса алғанда) заңды тұлғаларды, олардың филиалдары мен өкілдіктерін құруды мемлекеттік тіркеу кезінде - 6,5 АЕК.

Коммерциялық емес ұйым, егер ұйым жарғысының өзінде өзгеше белгіленбесе, қызмет мерзімі шектелмей құрылады.

ҮЕҰ-ды тіркеу мерзімдері қажетті құжаттарды қоса бере отырып, өтініш берілген күннен кейінгі бес жұмыс күнінен кешіктірілмей жасалады. ҮЕҰ тиісті орган бұйрық шығарған және ол туралы мәліметтерді Ұлттық тізілімге енгізген сәттен бастап тіркелген болып есептеледі, содан кейін заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы анықтама беріледі. Бұл құжат ҮЕҰ тіркеуден сәтті өткеніне кепілдік береді.

Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеуден (қайта тіркеуден) бас тарту мынадай жағдайларда жүзеге асырылады:

1) заңды тұлғаны құру, қайта тіркеу және қайта ұйымдастыру тәртібінің Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген бұзылуы, құрылтай құжаттарының Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес келмеуі;

2) тапсыру актісі немесе бөлу балансы ұсынылмаған не оларда қайта ұйымдастырылған заңды тұлғаның құқықтық мирасқорлығы туралы ережелер болмаған жағдайларда жүзеге асырылады;

3) Егер заңды тұлға немесе заңды тұлғаның жалғыз құрылтайшысы (қатысушысы) әрекетсіз заңды тұлға болып табылса;

4) Егер заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылатын жеке тұлға әрекетсіз заңды тұлғалардың жалғыз құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылса;

4-1) егер заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылатын жеке тұлға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Терроризмді және экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесіне енгізілсе;

4-2) егер заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылатын жеке тұлға әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылса;

4-3) егер заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылатын жеке тұлға хабар-ошарсыз кетті деп танылса, қайтыс болды деп жарияланса, қайтыс болды деп тіркелсе не оның мәртебесі айқындалмаса;

4-4) егер заңды тұлғаның құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) және (немесе) басшысы болып табылатын жеке тұлғаның Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 237, 238-баптары бойынша қылмыстары үшін жойылмаған немесе алынбаған сотталғандығы болса;

4-5) егер мемлекеттік тіркеу кезінде заңды тұлғаның құрылтайшысы (жеке тұлғасы және (немесе) заңды тұлғасы), оның құрылтайшылары, заңды тұлғаның басшысы, заңды тұлғаның құрылтайшысы және (немесе) құрылтайшысы (қатысушысы, мүшесі) болып табылатын заңды тұлғаның басшысы атқарушылық құжат бойынша борышкерлер болып табылса, атқарушылық іс жүргізу бойынша борышкер болып табылатын тұлғаны қоспағанда, атқарушылық құжат бойынша үш айдан астам мерзімді өндіріп алу

туралы атқарушылық іс жүргізу бойынша берешегі жоқ мерзімді төлемдерді өндіріп алу;

4-6) егер мемлекеттік қайта тіркеу кезінде мерзімді төлемдерді өндіріп алу туралы атқарушылық іс жүргізу бойынша борышкер болып табылатын және мерзімді өндіріп алу туралы атқарушылық іс жүргізу бойынша үш айдан астам берешегі жоқ адамды қоспағанда, жаңа құрылтайшылар (қатысушылар, мүшелер) және (немесе) үлесті иеліктен шығаратын адамдар атқарушылық құжат бойынша борышкерлер болып табылса, атқарушылық құжат бойынша борышкерлер болып табылады;

5) жеке басты куәландыратын жоғалған және (немесе) жарамсыз құжаттар ұсынылған; ;

6) сот актілерінің және сот орындаушылары мен құқық қорғау органдары қаулыларының (тыйым салуларының, тыйым салуларының) болуы;

7) егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе сот актісінде өзгеше белгіленбесе, тіркеу әрекеттері мерзімнің үзілуіне негіз болған, бірақ бір айдан аспайтын мән-жайлар жойылғанға дейін үзіледі. Егер мерзімді үзуге негіз болған мән-жайлар бір ай ішінде жойылмаса, сарапшының (маманның) қорытындысын алуды қоспағанда, тіркеу іс-әрекеттерінен бас тартылады.

Филиалды (өкілдікті) есептік тіркеуден және қайта тіркеуден бас тарту филиалды (өкілдікті) есептік тіркеудің Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртібі бұзылған, есептік тіркеу үшін ұсынылған құжаттар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес келмеген жағдайларда жүзеге асырылады.

ҮЕҰ мақсаттары қоғамдық игіліктерге – әлеуметтік, мәдени, экологиялық, қайырымдылық игіліктерге қол жеткізуге, азаматтардың денсаулығын сақтауға, рухани және басқа да материалдық емес құндылықтарды қанағаттандыруға, азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға және т.б. бағдарлануы тиіс.

Үкіметтік емес ұйымның бір бөлігі болу байсалдылық пен адалдықты талап етеді, өйткені ол адамдардың өмірімен тікелей байланысты. ҮЕҰ немесе әлеуметтік жобаны құруға қызығушылық

пайда болған сәттен бастап сәйкестендіруді қалыптастыру болашақта болатын нәрсенің бір бөлігі бола бастайды.

Ұйымдарды ашудың негізгі кезеңдері мыналардан тұрады:

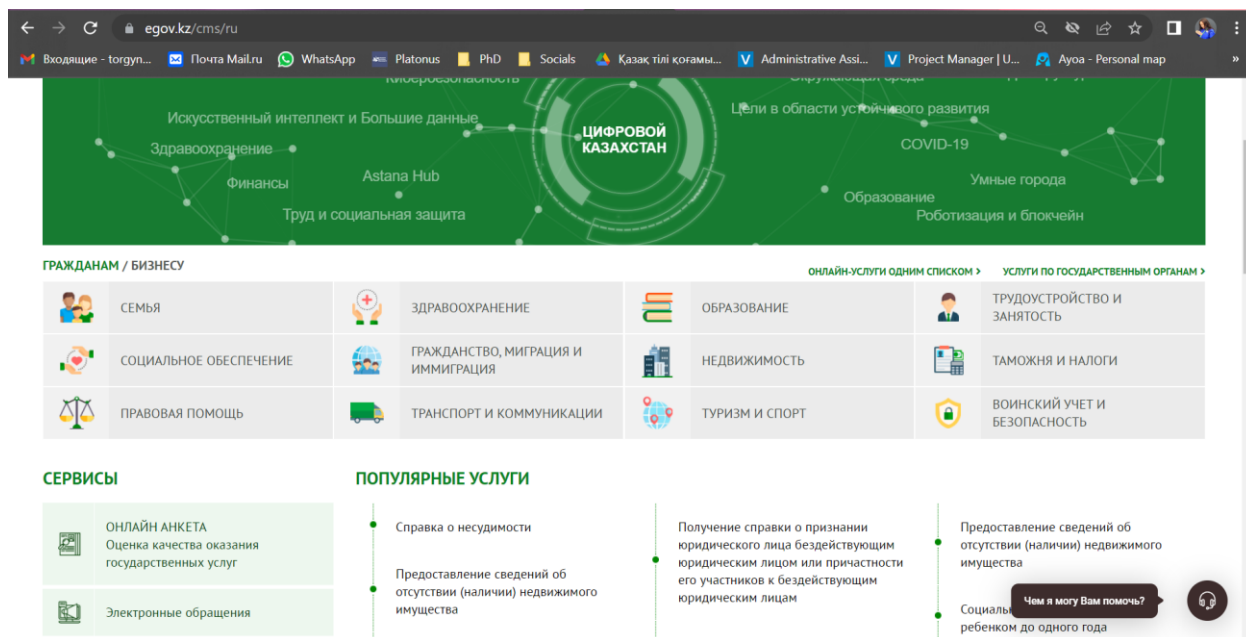
мемлекеттік тіркеуге ұсынылған құжаттардың Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігін тексеру;

бизнес-сәйкестендіру нөмірін (БСН) бере отырып, мемлекеттік тіркеу туралы анықтама беру;

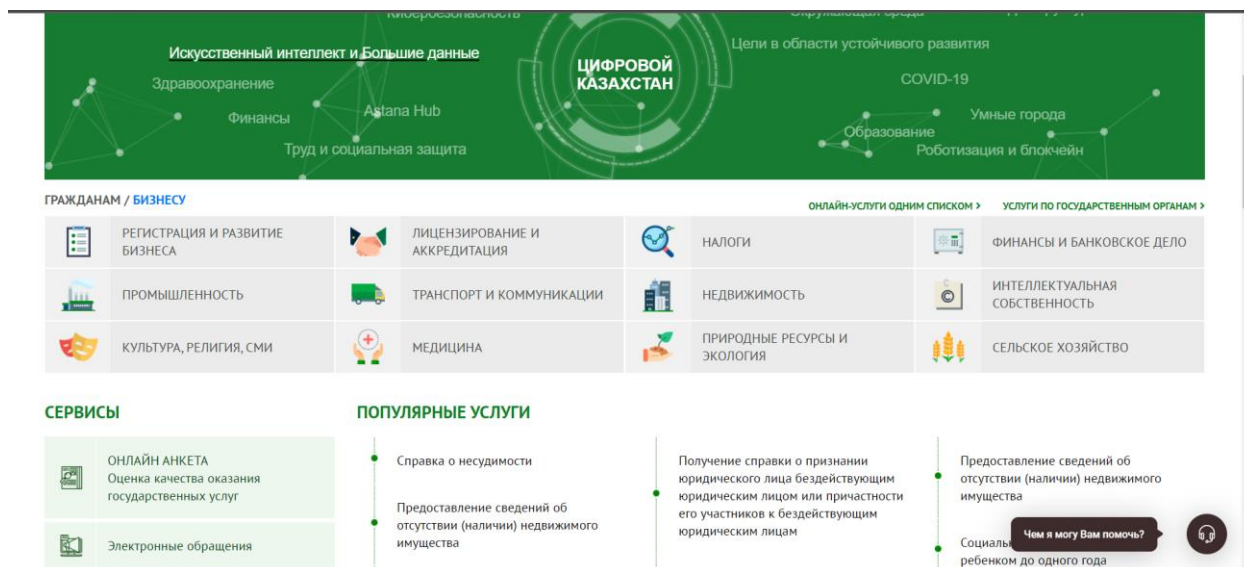
ҰЕҰ туралы мәліметтерді бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізіліміне енгізу.

Мемлекеттік тіркеу

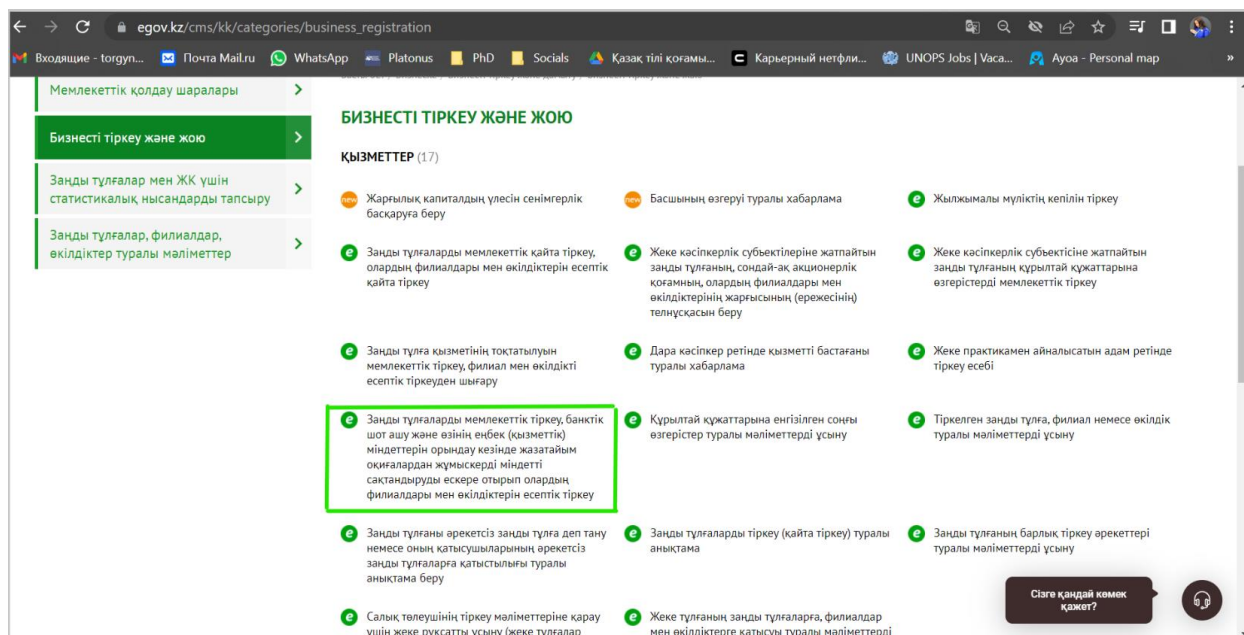
Заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы өтініш тіркеуші органға Интернет желісі арқылы электрондық құжат түрінде ұсынылуы мүмкін. Заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы өтініш "электрондық үкімет" веб-порталында толтырылады және беріледі. www.egov.kz) қол қояды және электрондық цифрлық қолтаңбамен қол қояды. Тіркеу алымын төлеу "электрондық үкіметтің" төлем шлюзі арқылы жүзеге асырылады.

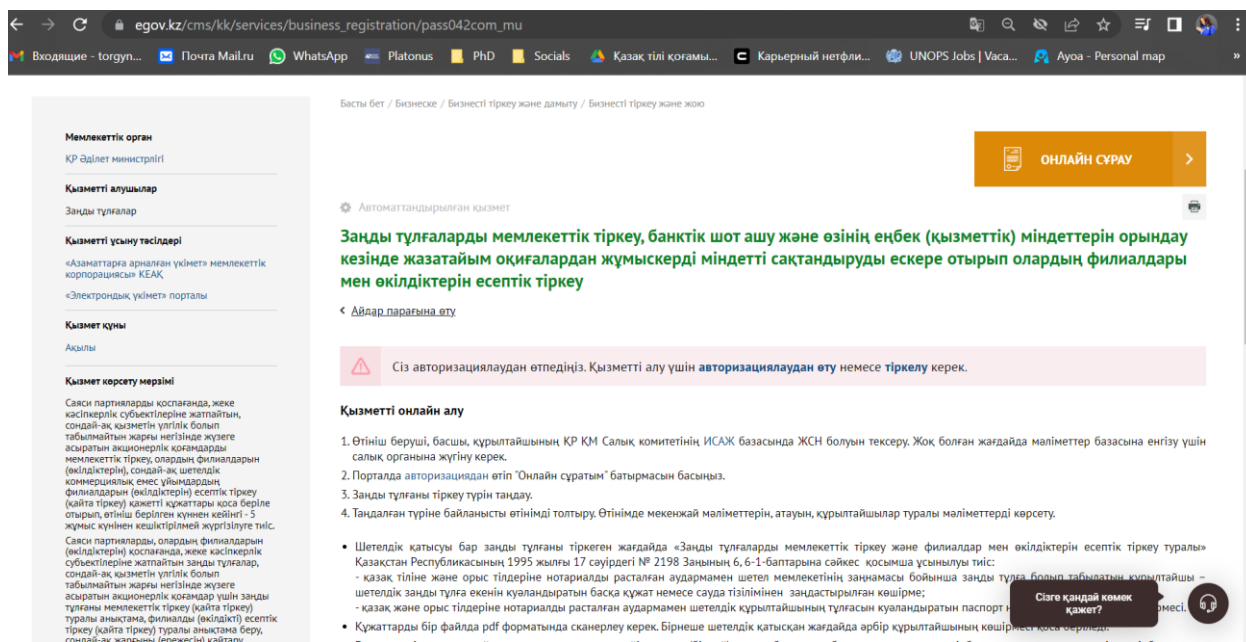

egov.kz басты бетінде «бизнеске» жолын таңдаңыз.

«Бизнесті тіркеу және дамыту» тармағындағы [«Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу, банктік шот ашу және өзінің еңбек \(қызметтік\) міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан жұмыскерді міндетті сақтандыруды ескере отырып олардың филиалдары мен өкілдіктерін есептік тіркеу» сілтемесіне басыңыз.](#)

Мемлекеттік тіркеу мерзімдері ҮЕҰ мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) және олардың филиалдары мен өкілдіктерін есептік тіркеу (қайта тіркеу) қажетті құжаттарды қоса бере отырып, өтініш берілген күннен кейінгі он жұмыс күнінен кешіктірілмей жүргізілуге тиіс (ЕСК.: көрсетілген мерзімге салық органдарында тіркеу мерзімдері кірмейді).

ҮЕҰ мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманы, филиалды (өкілдікті) есептік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманы беру, сондай-ақ Жарғыны (Ережені) қайтару қажетті құжаттарды қоса бере отырып, өтініш берілген күннен бастап он төрт жұмыс күнінен кешіктірілмей жүргізіледі.

Егер ҮЕҰ көрсетілген мерзімде қызметтің нәтижесін алуға жүгінбеген жағдайда, Орталық олардың бір ай бойы сақталуын қамтамасыз етеді, содан кейін оларды әділет органдарына береді.

Мөрдi дайындау

ҮЕҰ-ның өз атауы бар мөрі болуы тиіс.

Мөрдi дайындау үшін Сіз ұйым талап ететін құжаттар тізімін ұсына отырып, тиісті қызметтерді ұсынатын ұйымға жүгіне аласыз. Төменде құжаттар тізімі берілген:

- заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы анықтама;
- ҮЕҰ бірінші басшысының, құрылтайшының немесе сенімді тұлғаның жеке куәлігі (түпнұсқасы және көшірмесі);

- егер сенімді тұлға мөрдi алса, мөрдi алуға сенiмхат;
- егер құрылтайшы жүгiнсе, онда Жарғы түпнұсқа болып табылады.

Қол қою үлгiлерi және мөр бедерi бар құжатты ресiмдеу тәртібi

Мөрі бар YEҰ, олардың филиалдары немесе өкілдіктері банкке мемлекеттік және орыс тілдерінде жасалған бірінші және екінші қолдардың (қолдардың) және мөр бедерінің үлгілері бар құжаттарды (8-қосымшаны қараңыз) ұсынады.

Қол қою үлгілері және мөр бедері бар құжаттарда бірінші қол қою құқығына басшы және / немесе ол уәкілеттік берген басқа да адамдар ие болады. Екінші қол қою құқығы бас бухгалтерге және / немесе басқа уәкілетті адамдарға беріледі.

Осы өкілеттіктер мыналардың негізінде беріледі::

- құрылтай құжаттары,
- YEҰ, филиалдар немесе өкілдіктер басшыларының бұйрықтары не
- осындай өкілеттіктер беруге негіз болған өзге де құжаттар негізінде жүзеге асырылады.

Егер YEҰ, филиал немесе өкілдік штатында екінші қол қою құқығы берілуі мүмкін тұлғалар болмаса, банк құжатты тек бірінші қол қою үлгісімен қабылдайды, бұл туралы осы құжатта тиісті жазба жасалады.

Қол қою үлгілері және мөр бедері бар құжаттарда YEҰ, YEҰ филиалы немесе өкілдігі мөр бедерінің үлгісі болуы тиіс.

Банк қол қою үлгілері мен мөр бедері бар құжатқа енгізілген адамдардың қолтаңбаларын нотариаттық куәландыруды талап етуге құқылы. Нотариустар жоқ елді мекендерде қол қою үлгілері мен мөр бедері бар құжатқа енгізілген адамдардың қолтаңбаларын жергілікті атқарушы билік органы куәландырады. Банктің уәкілетті адамының қол қою үлгілері мен мөр бедері бар құжатты куәландыруына жол беріледі.

Клиент шот ашу үшін ұсынатын қол қою үлгілері мен мөр бедері бар құжаттар даналарының қажетті санын банк анықтайды (әдетте бұл 2-3 дана). YEҰ-да бірінші және екінші қол қою құқығы бар тұлғалардың жеке куәліктерінің көшірмелері болуы тиіс.

Банкте шот ашу

- Банктің талабы бойынша банктік шот ашу үшін ҮЕҰ және олардың жеке бөлімшелері (филиалдары мен өкілдіктері) әдетте мыналарды ұсынады:
- Ережеге сәйкес ресімделген қол қою үлгілері және мөр бедері бар құжат;
- ҮЕҰ мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) немесе филиалды (өкілдікті) есептік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманың көшірмесі;
- Жарғының (оқшауланған бөлімшелер үшін - Ереженің) не үлгілік жарғы негізінде клиенттің қызмет ету фактісін растайтын құжаттың нотариат куәландырған көшірмесі;
- қол қою үлгілері мен мөр бедері бар құжатқа сәйкес клиенттің банк шотын жүргізуге (банк шотындағы ақшаға иелік етуге) байланысты операциялар жүргізу кезінде төлем құжаттарына қол қоюға уәкілетті тұлғаның (тұлғалардың) жеке басын куәландыратын құжаттың (құжаттардың) көшірмесі;
- қоғамдық немесе діни бірлестіктің жарғысында және оның филиалы немесе өкілдігі туралы ережеде көзделген тәртіппен сайланған (тағайындалған) қоғамдық немесе діни бірлестіктің филиалы немесе өкілдігі басшысының өкілеттігін растайтын орыс және/немесе мемлекеттік тілде нотариалды куәландырылған құжаттар (қоғамдық және діни бірлестіктердің филиалдары мен өкілдіктері үшін);
- филиалдың немесе өкілдіктің басшысына берілген сенімхаттың көшірмесі (ерекшелік: ҚБ филиалдары мен өкілдіктеріне қолданылмайды);

ҮЕҰ-ның, оның құрылымдық бөлімшелерінің банктік шотын ашқан күннен кейінгі бір жұмыс күнінен кешіктірмей банктер тиісті салық қызметі органдарын хабарламалардың кепілді жеткізілуін қамтамасыз ететін ақпараттық-коммуникациялық желі арқылы сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып, көрсетілген шоттардың ашылғаны туралы хабардар етеді.

Техникалық проблемаларға байланысты осындай электрондық байланыс арналары арқылы көрсетілген шоттарды ашу туралы хабарлау мүмкін болмаған кезде хабарлама қағаз жеткізгіште Салық төлеушінің орналасқан (тұрғылықты) жері бойынша салық органына үш жұмыс күні ішінде жіберіледі.